

סח שלא להפסיק בפיוטין, וכו' סעיף אחר:

א. יש מקומות שמפסיקים בברכות קריאת שמע לומר פיוטים, וינכחו למנוע מלאמרם משום דהוי הפסק. הגהה ויש אומרים (א) דאין אסור בדבר (הרא"ש סוף פרק אין עומדין וירושלמי חטור). וכן נוהגין בכל המקומות לאמרם, והמקל ואינו אומרם לא הפסיד, ומכל מקום לא יצטק בשום דבר אפילו בדברי תורה אסור להפסיק ולצטק (ב) כל זמן שהעבור אומר פיוטים, וכל שכן שאסור לדבר שום שיתא בטלה. ומכל מקום מי שלומר על ידי הרהור שרואה בספר ומהרהר לית בה אסורא, דהרהור לאו כדבור (ג) דמי, אלא (ד) שמתוך כך יבא לדבר ויבאו לידי הפסק, וכל כן (ה) אין לאדם לפרש עצמו (ו) מהעבור במקום שנהגו לאמרם ויאמר אותם (ז) עמהם. וצ"ע לקמן סימן צ סעיף י (מהר"ל דרכי משה):

באר היטב

(א) דמי. צ"ע באר היטב. וצ"ע פ"ד שם שמתיר שלא לומר וללמוד או על ידי הרהור. ובבב"ב יוסף קטב דבפיוט הקליר וביצא אין לעשות כן, אף בפיוטים שאחריהם המשתתפים בחושן עצמו ובמנהג בדברי תורה אר"י למעשה ה"ל: ס' מהצבור. צ"ע באר היטב ובשלישי צבור קטב שראו בירושלים ודב"ב ספר הפניות מקטב יד מהר"ש ויטל בן מתי"ר חיים ויטאל וזה"ש שכתב על דברי אביו שכתב מורי לא היה אומר כן, וזה לשונו: אמר שמתא, אף על פי שכתב זה אבא מארי ז"ל, ראיתי שנהגו שליח צבור בקהל בקיים נוקמים היה אומר כל הדברים וכל הפיוטים, עד כאן לשונו, וישמע חכם ופגשו וזה חכם ומוסר השכל, עד כאן לשון השליח צבור שנהג שם דברים שיש בהם משום יגרא ושאין בהם, צ"ע שם, וצ"ע בשו"ת פת"י בן מנחם ז"ל סימן סו קטב שאם הניח מתי"ר צ"ע בברכה קדש שמתא וברכה עליו מפר זה"ש מנהג פשוט לכל העולם וכן צדק הרב ז"ל בזה (רד"ק לומר רבנו הר"י) עד כאן לשונו. ובבב"ב יוסף קטב קרב קנה בזה מדברי רמב"ם בהשקפה המבנה פאר היד יוסף וסיקן קטב שאסור בברכות קריאת שמע, צ"ע שם. ובמה שכתבו החוססות שר אליעזר הקליר הוא ר' אלעזר בן שמעון צ"ע במעשה מלך ובבב"ב יוסף סימן יג יד ובש"ת נדע ביהודה פה"ח א"ת מנהג שנהגו בברכה בזה. ובפניות בברכה היא תשובה רבנו פה המנהגות בשל"ל לטעם קטב יד וקטב שיהיה צמחה ורבה, וישם הרי"ש מהר"ל בנתיב פסות דפסות וצ"ע פיוט אחות אשר לך פסוקה וקטב בלישם צריסו מקבא, דרבה ה"ר ז"ל וזה שהפסוק היה בו ניצחון ממשותב ר' אלעזר בן שמעון כמו שכתב מר וקציעה: וכן רגלים, צ"ע שם:

משנה ברורה

א. (א) דאין אסור. שזה שאמר (בברכות יא) מקום שאמר להאריך אינו רשאי לקצר, לקצר אינו רשאי להאריך, לא אמרו (ב) אלא בברכות ארבות שפותחות בברכה ודוחות בברכה, אינו רשאי לקצר שלא לפתח או שלא לתתם, וכן להפך, קצרות אין רשאי להאריך, וכל יד זה משנה במשפט שכתבו חכמים בברכות, אבל שאר נסח הברכה לא נהגו בה חכמים שער שיהיה כן וכן מלות דוקא, דאם כן היה להם לתקן נסח כל ברכה במלות מנויות ולהשמענו כל ברכה וברכה בנסתתה, וזה לא מצוינו. כתב הרמב"ם פרק א מקריאת שמע, כלל של דבר, כל המשנה במשפט שכתבו חכמים בברכות, הרי זה טועה וחוור ומבקר במשפט. וכתב הכסף משנה פרק א מברכות, דוקא אם פתח בברכה במקום שלא תקנו לפתח או תתם במקום שאמר שלא לתתם, או (א) שחזר מברכות הארבות התחלת הברכה שמתחלת בשם ומלכות, או שלא סים בשם, אבל אם שנה בנסח הברכה ולא אמר אותו לשון ממש אלא שאמר בנסח אחר בענין הברכה, אפילו חזר כמה תבות וצא בדיעבד, (א) הואיל והיה בה אזהרה ומלכות וענין הברכה, לכד התבות שפרטו חכמים שכל מעשבות, כגון שלא הזכיר ברית ותורה בברכת המזון ומשיב הרוח וכל ביצא בזה, והובא כל זה במגן אברהם סימן סד ובסימן קפו. ובבב"ב הגר"א כתב דהרמב"ם פרק א מברכות תור בו מזה וסובר דאפילו בברכה ארבה אם לא גמר סוף הברכה כדינה, מכל מקום בדיעבד יצא, ובדעה הראשונה המוכר בסימן קפו סעיף א, צ"ע שם: (ב) כל זמן שהעבור הוא הדין (א) אפילו אם כבר גמר הוא והעבור הפיוטים והברכה והוא עומד בין פרק לפרק, גם כן אסור להפסיק: (ג) שמתוך כך. רוצה לומר, (א) כשיארו ההמון שהוא מסתכל בספר יבאו גם כן לדבר, אבל הרהור בעלמא בדברי תורה אפשר דיש להקל, וצ"ע בפרי תדש, אמנם בשעה שהתחנן אומר קדיש אסור להרהר, שצריך הרבה לבון בענין הקדיש: (ד) אין לאדם. ומוח"ר חיים ויטאל כתב בשם (א) ה"ר, שלא היה אומר פיוטים ופזמונים אלא מה שסדרו הראשונים כגון הקליר, שנתקנו על דרך האמת, וכן לא היה אומר יגדל. ומכל מקום העיד בנו

שער הציון

א. (א) רש"י: (ב) פרי מגדים בסימן סד: (ג) רמב"ם צ"ע שם: (ד) פשוט, ודלא הוא ממש הפסק, כמו שכתב בדרכי משה: (ה) צ"ע בדרכי משה: (ו) קטב אברהם וצ"ע: (ז) שכתב, צ"ע שם: (ח) פרי מגדים:

לוח עמוד הידוע: יום ד ח פסול משפח. יום ה יג חשון משפח. יום ו יט תשרי משפח. שבת כח אלול משפח. יום א אלול משפח.

א. תשובת הרמ"ה ח"י
בפ"ק א מהלכות קריאת
שמע חטור בשם אביו
הרא"ש.